

Praca zdalna zyskała większą popularność dzięki pandemii COVID-19. Początkowo było to rozwiązanie stosowane przede wszystkim w obawie przed zakażeniem. Z czasem praca z domu stała się naturalnym sposobem realizacji obowiązków przez część pracowników umysłowych. To dało im możliwość łączenia życia zawodowego z prywatnym.

Wzrost powszechności pracy zdalnej w 2020 r. w większym stopniu dotyczył kobiet niż mężczyzn. Średnio w całym roku 21 proc. pracujących kobiet wykonywało swoją pracę – czasami lub zwykle – z domu. U mężczyzn odsetek ten wyniósł 16 proc. W 2021 r. powszechność pracy zdalnej spadła, nadal jednak rozwiązanie to było częściej stosowane przez kobiety niż mężczyzn (17 proc. vs 14 proc.).

Jak czytamy w raporcie PIE praca zdalna bywa rozwiązaniem szczególnie korzystnym dla osób pełniących obowiązki opiekuńcze. Ze względu na dużą elastyczność ułatwia ona godzenie ról rodzinnych i zawodowych. Niestety, niesie za sobą także systemowe zagrożenia, utrwalając nierówności między płciami.

Na podstawie zebranych danych z 2019 r. oszacowano, że negatywne skutki kryzysów finansowych aż do 7 lat po ich ustaniu wpływają na uczestnictwo kobiet w polityce i na rynku pracy oraz ich poziom zdrowia i edukacji, pogłębiając tym samym nierówności między płciami. Kryzys spowodowany pandemią, oprócz kwestii związanych z finansami, dotknął także sfery opieki – wzrosło zapotrzebowanie na pracę opiekuńczą ze względu na zamknięcie szkół i placówek przedszkolnych.

Ekspertki zwracają uwagę, że w czasie pandemii matki znacznie częściej niż ojcowie podejmowały się dodatkowej nieopłacanej pracy opiekuńczej. W kwietniu 2020 r. ONZ wskazywał, że kobiety spędziły na pracach domowych i opiekuńczych aż trzy razy więcej czasu niż mężczyźni. Z badań OECD wynika, że pracujące matki z dziećmi w wieku szkolnym lub młodszymi były grupą najbardziej poszkodowaną przez pandemię.

Odpowiedzialność za zadania związane z kwestiami opiekuńczymi pozostała ściśle powiązana z płcią, a praca zdalna może doprowadzać do utrwalenia schematów. Zgodnie z badaniami Eurofound, gdy obydwoje partnerzy pracują poza domem, ojcowie są nieco bardziej skłonni niż matki, aby zwiększyć udział w zapewnianiu opieki dla swoich dzieci. Kiedy tylko jeden partner pracuje zdalnie, rodzic ten częściej zwiększa liczbę tego typu zadań. Natomiast gdy oboje partnerzy pracują zdalnie, matki są znacznie bardziej chętne niż ojcowie, aby zwiększyć udział w zapewnianiu opieki dzieciom.

Praca zdalna, choć pomocna dla matek, nie rozwiązuje problemu nierówności, zwłaszcza w rzeczywistości ukształtowanej przez pandemię, która umocniła obowiązujące stereotypy. Analitycy PIE twierdzą, że w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji niezbędne są dodatkowe działania upowszechniające partnerski model rodziny.

Źródło: PIE